

УДК 341.1.8

Ірина Миколаївна МЕЛЬНИК,

слухач магістратури факультету №1 Харківського національного університету внутрішніх справ

Андрій Васильович ВОЙЦІХОВСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного і міжнародного права факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОШИРЕННЯ ДИТЯЧОЇ ПОРНОГРАФІЇ В ІНТЕРНЕТІ ЯК ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У процесі розвитку комп'ютерних технологій, особливо мережі Інтернет, з'явилися можливості передачі рухомого зображення і звуку, що стало для сучасного суспільства великим досягненням. Однак, завдяки цьому, суспільство також зіткнулось з проблемою розповсюдження порнографії, у тому числі дитячої. Передача її по мережі Інтернет, так би мовити, забезпечує розповсюджувачам та споживачам анонімність і ускладнює задачу державним органам в боротьбі з цим видом злочинності.

Нині не існує єдиного центру для збереження і поширення інформації. У зв'язку з чим жодна установа з технічної точки зору не здатна контролювати всю інформацію, що передається через Інтернет. Ряд інтернет-ресурсів, до яких відносяться й такі, що містять дитячу порнографію, викликають серйозне занепокоєння в суспільстві.

Суспільна небезпека цих злочинів полягає в тому, що дані злочинні дії порушують духовні принципи людського буття, є антиморальними та неприпустимими в сучасному суспільстві, адже вони несуть небезпеку й для самих дітей. Це стосується тих випадків, коли дітей в цілях виготовлення дитячої порнографії знімають відеокамерою або, коли вони отримують такий матеріал як глядачі, чим завдають велику шкоду власному психологічному розвитку.

За даними Міжнародної правозахисної організації «End Child Prostitution Child Pornography & Trafficking of Children for Sexual Purposes» (ECPAT International) найчастіше об'єктами злочину стають саме російські, білоруські і українські діти. Це здебільшого діти віком від 10 до 14 років, які є безпритульними або з неблагополучних сімей. У 80% випадків дитяча порнографія поширюється через мережу Інтернет. Це стало свого роду бізнесом на чорному ринку. За оцінками МВС України,

вітчизняна порноіндустрія приносить залученим у неї людям близько 100 мільйонів доларів США щорічно.

Кожна країна світу намагається протидіяти цьому негативному явищу. Наприклад, у США дитяча порнографія вважається кримінальним злочином, який відноситься до категорії насильницьких, тобто найбільш тяжких злочинів. Пункт 2252 глави 110 Кримінального кодексу США забороняє перевезення, відправку чи отримання дитячої порнографії по каналах зв'язку між штатами, включаючи поштові та комп'ютерні засоби зв'язку. Боротьба з цими злочинами покладається на Федеральне бюро розслідувань США, яке тісно співпрацює з Митною та поштовою службами. Також ці служби спільно проводять спецоперації щодо виявлення фактів розповсюдження дитячої порнографії і доволі часто ці спецоперації є успішними.

Канада ухвалила закон, згідно з яким навіть пошук дитячої порнографії у світовій мережі Інтернет є кримінально караним діянням, навіть якщо обвинувачений нічого не знайшов. Такі, можливо, жорсткі заходи можуть хоча б якось зменшити ризик подальшого розповсюдження дитячої порнографії.

20 січня 2010 року був прийнятий Закон України № 1819-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії розповсюдженню дитячої порнографії», який пропонує системний підхід у боротьбі з таким ганебним явищем, як дитяча порнографія. Зміни внесені до законів України «Про захист суспільної моралі», «Про телекомунікації» та Кримінального кодексу України.

Змінами до ст. 301 Кримінального кодексу України посилено відповідальність за поширення порнографічної продукції за допомогою комп'ютерних програм, за що передбачено покарання позбавленням волі на строк до 12 років.

В Україні профілактикою сексуальної експлуатації дітей займаються: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; Уповноважений Президента України з прав дитини; Міністерство соціальної політики України; Служби у справах дітей; Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Національна поліція України; Міністерство освіти і науки України, навчальні заклади; громадські організації та ін.

Стрімкий розвиток сучасних інформаційних технологій ставить перед правоохоронними органами все нові проблеми у сфері протидії розповсюдженню порнографії. Зокрема, висо-

кими темпами розробляються зручні в застосуванні кодовані комп'ютерні програми, якими часто користуються особи, що займаються розповсюдженням дитячої порнографії.

Сьогодні однозначно можна сказати, що ні держави, ні інші міжнародні спеціалізовані інституції не можуть самостійно боротися в повній мірі з тими викликами, які постали у зв'язку із розвитком мережі Інтернет. До них, в першу чергу, слід віднести й поширення в Інтернеті дитячої порнографії, що є свідченням потреби співпраці держав і громадянського суспільства в пошуку вирішення даних викликів та вироблення міжнародних стандартів у зазначеній сфері [1].

Список використаних джерел:

1. Плахотнюк Н. В. Міжнародно-правові аспекти боротьби з торгівлею жінками та дітьми: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. К. 2002. 219 с.

Одержано 30.10.2017

УДК 342.98:343.43

Ольга Миколаївна МЕРДОВА,

кандидат юридичних наук, завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін Донецького юридичного інституту МВС України

РОЛЬ ДЕПАРТАМЕНТУ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Проблема протидії торгівлі людьми в останні роки привертає велику увагу державних органів всіх рівнів, зокрема, правоохоронних органів, неурядових громадських організацій та всіх небайдужих до цього негативного явища сьогодення.

Протягом останніх десятиріч зусилля розбудови спроможності у боротьбі з торгівлею людьми скеровувалися майже виключно до спеціалізованих підрозділів органів внутрішніх справ. Так, у системі Міністерства внутрішніх справ України ще з 2000-х років почали створюватися перші спеціалізовані підрозділи, діяльність яких полягала у протидії торгівлі людьми, що передбачалося державною Комплексною програмою дій із запобігання торгівлі жінками та дітьми на 1999-2001рр, а на сьогодні це підрозділи боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми. Однак, казати про те, що тільки ці підрозділи повинні протидіяти цьому негативному явищу, є безпідставним. У протидії торгівлі людьми повинен застосовуватися комплексний підхід із застосуванням всіх можливих сил і засобів, який передбачає попередження торгівлі людьми, переслідування осіб, які вчиняють такі злочини